

Gezamenlijke reactie van team locaties op onderzoek Samen

Versie 2 februari (definitief)

In het Team Locaties, opgericht i.h.k.v. het Actieprogramma Veilig Ondernemen 2019-2022, is de behoefte ontstaan om meer inzicht te krijgen in de poortwachtersfunctie van notarissen, makelaars en taxateurs in relatie tot het voorkomen van witwassen en fraude bij vastgoedtransacties. Het 'Team Locaties overleg' richt zich op verdieping van de samenwerking tussen publieke en private organisaties op het gebied van vastgoed. Het team bestaat uit afgevaardigden van VNO-NCW en MKB-Nederland, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, de Nederlandse Vereniging van Makelaars, de politie, het Openbaar Ministerie, het ministerie van Justitie en Veiligheid, het Aanjaagteam Ondernijning en het Taskforce-RIEC Brabant Zeeland. In deze context is het onderzoeksrapport 'Samen' van prof. Bob Hoogenboom van Nyenrode Universiteit opgeleverd. Opdrachtgevers van het onderzoek zijn VNO-NCW en MKB-Nederland, het ministerie van Justitie en Veiligheid is de financier.

Het onderzoek heeft een driedledige vraagstelling:

- 1) Wat is het draagvlak onder notarissen, makelaars en taxateurs voor naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en hoe kan dit draagvlak verder worden versterkt?
- 2) Wat is de aard en omvang van de (on)bewuste betrokkenheid van notarissen, makelaars en taxateurs bij witwassen en/of andere vormen van criminaliteit? En, hoe kan het inzicht in aard en omvang worden vergroot?
- 3) Hoe is de samenwerking binnen de overheid en tussen de overheid en het notariaat, de makelaardij en taxateurs georganiseerd en hoe kan deze samenwerking verder worden vormgegeven?

Team Locaties heeft dan ook met belangstelling kennisgenomen van het rapport.

Hiermee is relevant onderzoek gedaan naar de samenwerking omtrent het voorkomen en bestrijden van witwassen bij vastgoedtransacties. In dit onderzoek wordt een omvangrijk beeld geschetst van de rollen die poortwachters (notarissen, makelaars en taxateurs) en publieke organisaties vervullen binnen de *Anti Money Laundering*-gemeenschap.

Dit beeld is geconstrueerd aan de hand van drie voornoemde onderzoeksvragen. Daarbij is gekeken naar het draagvlak voor naleving van de Wwft bij voornoemde poortwachters, de aard en omvang van (on)bewuste betrokkenheid van deze poortwachters bij criminele activiteiten, en naar de samenwerking zowel binnen de overheid als tussen de overheid en deze poortwachters. Deze onderzoeksvragen zijn beantwoord door een combinatie van literatuuronderzoek, beschouwingen van mechanismen ter voorkoming en bestrijding van witwassen bij vastgoedtransacties en interviews met diverse partijen die actief zijn in de AML-gemeenschap.

Team Locaties herkent in het algemeen het beeld dat het onderzoek oproept in de conclusies van het rapport. De omvang van betrokkenheid van de poortwachters bij witwassen en fraude blijkt op basis van de onderzochte bronnen gering. Omdat de betrokken beroepsorganisatie en brancheorganisaties zich tussen hamer (overheid) en aambeeld (leden) bevinden, hebben zij stappen gezet om ondernemers te helpen en te toetsen op hun rol als poortwachters. Er wordt geconcludeerd dat er geen aanwijzingen zijn voor de corruptie van de beroepsgroepen door de georganiseerde

drugsmisdaad. Daarnaast is de grote rode draad in het rapport de onontbeerlijkheid van meer samenwerking. Meer samenwerking binnen overheden (1Overheid), meer samenwerking met poortwachters (PPS-principe) en meer samenwerking tussen private partijen onderling. Meer samenwerking kan helpen om de poortwachtersrol nog beter te vervullen en onbewustheid die er soms is, weg te nemen. Team Locaties ziet dat er diverse aanbevelingen worden gedaan die betrekking hebben tot het draagvlak, aard en omvang en de samenwerking.

Concreet zullen binnen team locaties de punten rondom informatie-uitwisseling verder worden uitgewerkt. Team locaties acht ruimere mogelijkheden om onderling informatie uit te wisselen namelijk essentieel om witwassen en fraude te voorkomen en te bestrijden. Daarnaast zal binnen het team op periodieke basis kennis worden gedeeld. Trends en ontwikkelingen binnen de onroerend sector zullen onderling besproken worden om zodoende waar mogelijk preventief te kunnen handelen. Onderdeel van het onderzoek is een vooronderzoek naar de wijze waarop in Eindhoven lokaal invulling wordt gegeven aan preventieve maatregelen binnen vastgoedproblematiek. In het onderzoek worden diverse aanbevelingen gedaan voor de versterking van bestaande preventieve maatregelen. De betrokken partijen in Eindhoven nemen deze aanbevelingen mee in de doorontwikkeling van de samenwerking en het beleid.

Team Locaties neemt de aanbevelingen in ogenschouw om te komen tot een betere én gezamenlijke aanpak omtrent preventie en bestrijding van witwassen bij vastgoedtransacties. Team locaties zal dan ook bezien of de poortwachters beter geëquipeerd kunnen worden.

Het onderzoeksrapport 'Samen' vormt een goede basis voor een vervolg om de poortwachtersrol nader in te vullen. En met de aanbevelingen kan een verdere impuls worden gegeven aan de publiek-private samenwerking die als onmisbaar wordt beschouwd.